Oświadczenie złożone
przez senatora Tomasza Grodzkiego
w dniu 15 września 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Jolanty Sobierańskiej-Grendy oraz do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Szanowna Pani Minister! Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Państwa w sprawie sytuacji finansowej Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz konieczności zapewnienia tej jednostce stabilnych, przewidywalnych i adekwatnych do realizowanych zadań warunków finansowania.

Do mojego biura zwrócili się przedstawiciele 3 reprezentatywnych organizacji związkowych działających w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym. W przekazanym wystąpieniu wskazali oni na problemy dotyczące zarówno bieżącego finansowania LPR, jak i możliwości utrzymania dotychczasowego poziomu działalności jednostki. Z przedstawionych informacji wynika, że problem ma charakter systemowy i nie ogranicza się wyłącznie do kwestii wynagrodzeń pracowników.

Lotnicze Pogotowie Ratunkowe stanowi istotny element systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego. Specyfika jego działalności wiąże się jednak z kosztami charakterystycznymi dla całodobowej działalności lotniczej, obejmującymi m.in. paliwo lotnicze, obsługę techniczną i utrzymanie statków powietrznych, części i komponentów, remonty, szkolenia, utrzymanie gotowości operacyjnej oraz wynagrodzenia wysoko wykwalifikowanego personelu.

Szczególnej uwagi wymagają informacje dotyczące finansowania LPR w 2026 r. Z przekazanych materiałów wynika, że jednostka wskazywała na konieczność zapewnienia dodatkowych środków, w tym 19 milionów 52 tysięcy 481 zł w związku ze wzrostem kosztów funkcjonowania oraz 6 milionów 246 tysięcy 769 zł i 26 gr na finansowanie dodatków za pracę w godzinach nocnych oraz w niedziele i święta. Wskazane dodatkowe koszty paliwa do śmigłowców określono na 5 milionów 21 tysięcy zł.

Szczególnie istotna jest informacja przekazana przez dyrektora LPR, zgodnie z którą brak odpowiedniego zwiększenia finansowania może w konsekwencji prowadzić do konieczności ograniczenia działalności jednostki. Wskazywano w tym kontekście m.in. na możliwość ograniczenia liczby baz, czasu ich funkcjonowania lub zasobów kadrowych. W przypadku lotniczego ratownictwa medycznego tego rodzaju działania mogą bezpośrednio wpływać na dostępność lotniczego komponentu systemu PRM i zdolność do szybkiego dotarcia do pacjenta.

Odnośnie do wynagrodzeń należy wskazać, że 6 lutego 2025 r. LPR oraz 3 organizacje związkowe zawarły porozumienie przewidujące mechanizm corocznego wzrostu wynagrodzeń od 1 lipca. Koszt realizacji tego mechanizmu od 1 lipca 2026 r. określono na 7 milionów 861 tysięcy 953 zł i 31 gr. Z przekazanych materiałów wynika jednocześnie, że 10 lipca 2026 r. Ministerstwo Zdrowia poinformowało LPR o braku zgody na zwiększenie dotacji podmiotowej o wskazaną kwotę.

W związku z tym zasadne jest pytanie, w jaki sposób zapewnić LPR możliwość utrzymania wymaganych standardów bezpieczeństwa i gotowości operacyjnej, skoro finansowanie jednostki nie uwzględnia w sposób przewidywalny wzrostu kosztów jej działalności.

Problem ten jest tym bardziej istotny, że trzon floty LPR stanowią 23 śmigłowce EC135, które są intensywnie eksploatowane. Ich łączny nalot przekroczył 125 tysięcy godzin, a liczba lądowań sięgnęła ponad 500 tysięcy. Wraz z eksploatacją rosną koszty przeglądów, remontów, części oraz wymiany podzespołów.

Nie można również pomijać faktu, że LPR realizuje zadania wykraczające poza codzienne funkcjonowanie systemu ratownictwa medycznego. Jednostka wielokrotnie była wykorzystywana przez państwo w sytuacjach kryzysowych, podczas pandemii COVID-19, powodzi, działań związanych z wojną w Ukrainie, a także we współpracy z Wojskiem Polskim, Policją, Państwową Strażą Pożarną i innymi służbami.

W mojej ocenie finansowanie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego należy postrzegać przede wszystkim jako element zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli. Wymaga to rozwiązania problemu finansowania w sposób pozwalający jednostce na racjonalne i wieloletnie planowanie działalności.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Minister oraz do Pana Ministra z następującymi pytaniami.

1. Czy Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Finansów zapewnią w 2026 r. środki niezbędne do utrzymania obecnego poziomu działalności LPR i pokrycia wskazanych przez jednostkę wzrostów kosztów?

2. Czy zostaną zapewnione środki na realizację zobowiązań wynikających z porozumienia zawartego 6 lutego 2025 r. pomiędzy LPR a organizacjami związkowymi?

3. Czy ministerstwo planuje wprowadzenie trwałego, przewidywalnego mechanizmu corocznej aktualizacji dotacji podmiotowej dla LPR, uwzględniającego rzeczywisty wzrost kosztów funkcjonowania jednostki?

4. Czy istnieje obecnie ryzyko ograniczenia działalności baz LPR w 2026 r., a jeżeli tak, to jakie działania podejmują Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Finansów, aby temu zapobiec?

5. W jaki sposób w finansowaniu LPR uwzględniane są rosnące koszty utrzymania i obsługi technicznej floty oraz konieczność zapewnienia odpowiedniej rezerwy technicznej statków powietrznych?

6. Czy Ministerstwo Zdrowia zamierza podjąć dialog ze stroną społeczną w celu wypracowania długofalowego rozwiązania problemów finansowania LPR?

Należy również zwrócić uwagę na zasoby kadrowe LPR. Przygotowanie pilotów HEMS, członków załóg HEMS oraz wykwalifikowanych mechaników lotniczych jest procesem wieloetapowym i wieloletnim. Utrata doświadczonego personelu oznaczałaby utratę kompetencji i kapitału organizacyjnego budowanych przez lata. Nie powinno zatem dochodzić do sytuacji, w której problemy finansowe mogłyby przełożyć się na ograniczenie dostępności świadczeń realizowanych przez LPR. Jeżeli od jednostki oczekuje się całodobowej gotowości, wysokich standardów bezpieczeństwa oraz zdolności do reagowania w sytuacjach kryzysowych, finansowanie powinno umożliwiać realizację tych zadań.

Przedstawiona sprawa nie powinna być rozpatrywana wyłącznie jako kwestia dotycząca jednej grupy zawodowej. Dotyczy ona funkcjonowania istotnego elementu systemu ratownictwa medycznego oraz zdolności państwa do zapewnienia obywatelom szybkiej i specjalistycznej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.

W związku z powyższym zwracam się o potraktowanie przedstawionego problemu jako podstawy do wypracowania trwałego i przewidywalnego modelu finansowania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, uwzględniającego rzeczywisty wzrost kosztów funkcjonowania jednostki oraz konieczność utrzymania jej gotowości operacyjnej.

Z poważaniem
prof. dr hab. n. med. Tomasz Grodzki
senator Rzeczypospolitej Polskiej